

SLEEPWET BEDREIGING VOOR MENSENRECHTEN

DRIE REDENEN OM OP 21 MAART TEGEN DE WET TE STEMMEN

Op 21 maart 2018 wordt tijdens de gemeenteraadsverkiezingen ook een raadgevend referendum gehouden. Nederland stemt dan voor of tegen de nieuwe Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017 (Wiv), ook bekend als de Sleepwet. Amnesty heeft grote zorgen over deze wet, omdat die onnodig onze privacy en vrije meningsuiting bedreigt. Ook kunnen onze gegevens in verkeerde handen terechtkomen. We willen een wet die onze veiligheid én onze mensenrechten beschermt.

Daarom adviseren wij: stem tegen de Sleepwet op 21 maart. Zo roep je de regering op de wet te verbeteren.

AMNESTY
INTERNATIONAL

© Harold Versteeg/HH

1. JOUW PRIVACY STAAT OP HET SPEL

De regering hoort haar burgers en de democratische rechtstaat te beschermen tegen dreigingen. Daarvoor hebben de Nederlandse inlichtingen- en veiligheidsdiensten voldoende bevoegdheden nodig om die dreigingen te kunnen onderzoeken. Maar met de nieuwe wet mogen de diensten nu met een 'sleepnet' communicatie via de kabel stelselmatig en op grote schaal onderscheppen. Dus ook de gegevens van grote groepen mensen die geen bedreiging vormen voor de samenleving.

Daarom zegt Amnesty: gegevens van mensen die geen bedreiging zijn voor de nationale veiligheid zouden niet stelselmatig en op grote schaal verzameld en geanalyseerd moeten kunnen worden.

Als je niets verkeerd hebt gedaan, waarom wordt jouw privacy dan niet gerespecteerd? Dat is een terechte vraag. Durf je 'jihad' nog als zoekterm te gebruiken om jezelf te informeren? Je hebt niet in de hand welke conclusies die diensten trekken uit de gegevens die ze verzamelen. En regeringen wisselen elkaar af. Je weet dus niet wie het straks voor het zeggen krijgt en welke gegevens dan interessant zijn.

2. JOUW GEGEVENS IN VERKEERDE HANDEN?

De wet staat toe dat gegevens ongefilterd gedeeld mogen worden met buitenlandse geheime diensten, dus zonder te weten waar ze precies over gaan. De wet staat zelfs toe dat die gegevens gedeeld mogen worden met landen waar mensen worden onderdrukt. Dat kan grote gevolgen hebben. Zo weten we dat sommige regeringen privéinformatie gebruiken om journalisten of bloggers tegen te werken, activisten te vervolgen, homoseksuelen en lesbiennes te discrimineren en de vrije meningsuiting te onderdrukken.

Ook jouw gegevens mogen niet in verkeerde handen terechtkomen. Wellicht denk je 'ik heb niets te verbergen, dus wat maakt het uit.' Dat klinkt logisch, maar informatie die voor jou onschuldig is, kan voor een regering verdacht materiaal zijn. De Nederlandse toezichthouder heeft wel zicht op welke gegevens gedeeld worden, maar kan niet nagaan waar ze daadwerkelijk voor worden gebruikt.

Daarom zegt Amnesty: deel nooit ongefilterde gegevens met buitenlandse geheime diensten.

Stel: Er is een onderzoek naar mensen die in Syrië de strijd van Islamitische Staat steunden en mogelijk willen terugkeren naar ons land. De communicatie vanuit Syrië met een bepaalde stad in Nederland wordt hiervoor onderzocht. De Nederlandse dienst vraagt aan de Turkse geheime dienst informatie over mensen die via Turkije reizen. Die wil de Turkse dienst wel geven, mits ze daar de door Nederland onderschepte gegevens voor terug krijgen. Het kan dus gebeuren dat jouw kritische berichten over Turkije of over president Erdoğan worden gedeeld met Turkije. Voor de Nederlandse inlichtingendienst wellicht niet zo interessant, maar voor de Turkse geheime dienst mogelijk wel. Vooral als je een Turkse achtergrond hebt, zou dat gevolgen kunnen hebben voor jouw volgende bezoek aan Turkije.

3. DE TOEZICHTHOUDER MOET BINDEND KUNNEN OORDELEN

In een vrije, democratische samenleving is het belangrijk dat iedereen zich aan de spelregels houdt. In een vrije maatschappij controleert de samenleving de overheid. Omdat de inlichtingen- en veiligheidsdiensten in het geheim werken, is controle echter lastig. Daarom is het van groot belang dat er een externe, onafhankelijke, onpartijdige toezichthouder is die bindend kan oordelen of de geheime diensten hun activiteiten rechtmatig hebben uitgevoerd. Dat garandeert dat er wordt getoetst op machtsmisbruik.

Deze externe toezichthouder bestaat al: de CTIVD, de Commissie van Toezicht voor de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Als een onderzoek naar het handelen van de geheime diensten is afgerond, deelt de CTIVD de bevindingen met de minister en met de Tweede Kamer. Maar deze bevindingen zijn niet bindend: de minister kan ze naast zich neerleggen. Dus als de CTIVD constateert dat de geheime diensten hun activiteiten onrechtmatig uitvoeren, dan kan deze de diensten niet bevelen de activiteiten te stoppen en de gegevens die onrechtmatig verzameld zijn te vernietigen.

Daarom zegt Amnesty: zorg voor een toezichthouder die bindend over de uitvoering van de activiteiten van de geheime diensten kan oordelen.

Stem tijdens het referendum op 21 maart tegen de Sleepwet. Alleen zo kunnen we de regering ertoe bewegen de wet aan te passen en te verbeteren. Wil je weten hoe de Sleepwet nog verder verbeterd kan worden? Kijk op [amnesty.nl/sleepwet](https://www.amnesty.nl/sleepwet).